



ارتقاء روش های تنظیم مقررات بیمه عمر در قاره آسیا

مترجم: دکتر فرامرز ملکیان

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مقدمه مولف

غربی دریای مازندران (یعنی از کشور آذربایجان) تا جنوب اقیانوس آرام گسترش یافته است و شامل قفقاز جنوبی، آسیای میانه (جمهوری های شوروی سابق)، آسیای جنوب شرقی و آسیای شمال شرقی می باشد. دو گروه آخر تشکیل دهنده اعضاء مرکز مطالعات

هنگامی که از من دعوت شد تا در مرکز مطالعات استرالیا سخنرانی کنم بسیار مراقب این مسئله بودم که قاره آسیا چیزی بیش از حاشیه غربی اقیانوس آرام و آسیای جنوبی است. این قاره از سواحل

استرالیا هستند. این ترکیبی از کشورهای ناهمگونی است شامل کشورهای توسعه یافته (اعضاء OECD) و کشورهای در حال توسعه و نیز کشورهای در حال گذار می باشد. بحث ما به گرایشهای موجود در کشورهای عضو مرکز مطالعات استرالیا و جنوب آسیا و به خصوص کشورهای در حال توسعه این گروه متمرکز می باشد. قاره آسیا در حال عبور از دوره تغییر جمعیت سریع یا به عبارت صحیح تر در برخی مناطق جغرافیایی با مناطق دیگر متفاوت است. [۱] حتی در یک منطقه جغرافیایی نیز تناقض هایی در الگوی جمعیتی و یا معاملات بیمه عمر دیده می شود.

بیمه عمر

بیمه عمر به تدریج، بسیاری از محصولات متنوع دیگر را نیز در بر گرفته است. واضح ترین و ابتدایی ترین شکل اساسی آن در بیمه به شرط فوت دیده می شود. هدف این بیمه، حمایت مالی (بیمه) از وابستگان (وارثان) شخص بیمه گذار از نظر زیان های مالی است که پس از فوت او حادث می شود و شامل جبران زیان درآمد، تسویه بدهی های شخص بیمه گذار (از قبیل رهن ها) پرداخت هزینه های خاکسپاری و در بعضی از کشورها پرداخت مالیات بر املاک و مستغلات می باشد. بیمه نامه های عمر به طور موثری موجب افزایش سرمایه خارج از ترانزنامه (در اصطلاح حسابداری) می شوند و وارثان شخص بیمه گذار می توانند پس از فوت شخص از این

سرمایه ها بهره مند شوند. اساسا بیمه های عمر با بیمه های غیرعمر متفاوت هستند. زیرا در قرارداد بیمه های غیر عمر فقط جبران خسارت بیمه گذار در برابر زیان معین و مخصوص بیمه می شود. [۲] اگر چه به طور عینی نمی توان عمر بشر را قیمت گذاری نمود اما قراردادهای بیمه عمر در برابر مبلغ مشخصی پول بسته می شود. بیمه عمر به تدریج نقشی بیش از این نقش ابتدایی پیدا کرده است.

در عصر حاضر بیمه عمر نقش مهمی برای برنامه ریزی ریسک قائل می شود و از طریق بازارهای مالی و سرمایه ای خود موجب هدایت سپرده های بسیاری جهت سرمایه گذاری گشته است. بیمه عمر ابزار مهمی برای تشویق و تحرک سپرده های فردی بوده و این کار بر اساس ارزیابی کارشناسان بیمه انجام می گیرد تا مبلغ مشخصی پول (بیمه نامه) در آینده نامعینی فراهم شود. این وسیله مناسبی برای سپرده های قراردادی است که بر اساس پیش بینی ارزش آتی (یعنی سرمایه بیمه نامه) از مجموع ارزش تنزیل فعلی (یعنی حق بیمه ها) صورت می گیرد. البته نرخ بیمه نامه باید بر اساس امید به زندگی، نرخ تورم فعلی و پیش بینی شده و بسیاری از عوامل دیگر به دقت ارزیابی شود. در سطح خرد این حق بیمه ها (به همراه عواید سرمایه بیمه گر) برای پوشش مطالبات بیمه گر و سایر هزینه های اجرایی کافی می باشد تا به این طریق بازده مناسبی برای سهامداران خود ایجاد نماید. شرکت های بیمه با

اقتصادی بلند مدت و افزایش امید به زندگی وجود دارد. [۵] قاره آسیا به طور همزمان شاهد سایر تغییرات جمعیتی در یک نسل بوده است. این تغییرات شامل کاهش اندازه خانواده ها به دلیل کاهش نرخ زاد و ولد، افزایش میزان سواد زنان و شرکت آنها در نیروی کار، افزایش شهرسازی، ارتقاء پزشکی پیشگیرانه و بهداشت سالمندان و تحرک جمعیتی است. همچنین آسیا به طور هماهنگی توانسته است خانواده هسته ای را جایگزین خانواده گسترده نماید. منسوخ شدن خانواده گسترده موجب شد تا آخرین پایگاه سنتی حمایت از آن نیز از بین برود. افزایش نسبت عائله به تعداد مزدبگیران ناشی از کاهش امید به زندگی است. بنابراین بیمه عمر وسیله ای برای سپرده های بلند مدت درآمده است و اغلب به عنوان وثیقه ای برای بدهی های شخصی مورد استفاده قرار می گیرد. همچنین بیمه سپرده های قراردادی حمایت مالی و سنتی خود را از خانواده های گسترده کاهش داده است. فرهنگ خود کفایی از مشخصه های آسیایی ها می باشد که کشورهای توسعه یافته، عمدتاً حوزه های اروپای غربی و آمریکای شمالی این ویژگی را پس از جنگ از دست داده اند. بسیاری از کشورهای در حال توسعه آسیایی نگران سیستم های پرهزینه در زمینه حمایت کنندگان مالی نیستند. [۶] این کشورها اغلب نرخ سپرده قابل توجهی دارند که منجر به تجمع حق بیمه های بیشتری برای شرکت های بیمه عمر می شود با این وجود انتظار می رود با پیر

جمع آوری این حق بیمه ها تشکیل اشتراک منابع می دهند. این شکل سرمایه در اقتصاد در شرایط اولیه سرمایه گذاری است. بنابراین سرمایه سودآور چنین منابعی جهت حفاظت از ارزش آتی مطالبات بیمه گذار ضرورت دارد. همچنین سرمایه چنین دارائی هایی موجب فراهم شدن سرمایه مورد نیاز برای سرمایه گذاری شده و رشد اقتصادی را به دنبال دارد. به این ترتیب شرکت های بیمه عمر به عنوان واسطه مالی نقش مهمی ایفا می کنند، اگر چه این نقش در مدت طولانی تری انجام می گیرد. همچنین چون حق بیمه ها اغلب سال های زیاد پرداخت می شوند، بنابراین شرکت های بیمه عمر پیش از پرداخت مطالبات دارای حجم دارائی های بسیار زیادی خواهند بود. از آنجا که همه شرکت های بیمه عمر نیاز دارند که قدرت پرداخت دیون خود را حفظ نمایند، می توانند تبدیل به بزرگترین موسسه های مالی در کشور شوند. آنها به عنوان گردانندگان سپرده های مالی و سرمایه های مخاطره آمیز دارای نقش برجسته ای هستند. بنابراین سامان بخشیدن به آنها در درجه اول اهمیت قرار دارد.

تغییر الگوی جمعیتی آسیا

امید به زندگی در کشورهای در حال توسعه (به جز کینه نو پاپوا) [۳] در طی دوره ۳۵ ساله از ۱۹۶۰ تا ۱۹۹۵ بیش از ۱۰ سال افزایش یافته است. این روند در جدول ضمیمه [۴] مشخص شده است. یک همبستگی اتفاقی ثابت و مشخصی بین توسعه

شدن جمعیت این کشورها، نرخ سپرده گذاری آنها کاهش یابد. نمونه دیگری که با پیرشدن جمعیت همراه بود مربوط به بحران اقتصادی و پیامدهای آن در آسیای شرقی در سال ۱۹۹۷ می شود. [۷] کشورها مخصوصاً کشور کره، شاهد خرد شدن بافت امنیت شغلی خود بود. به طوری که بخش های صنعتی و مالی آن متحمل بازسازی کلان ساختار خود شدند. به طور منطقی، افزایش امید زندگی همراه با کاهش امنیت شغلی و فقدان شبکه حمایت مالی و اجتماعی موجب افزایش تقاضا برای محصولات بیمه خواهد شد.

ممکن است مفاهیم برخاسته از امید به زندگی در مورد بیمه عمر دوگانه به نظر برسند. تامین کردن انواع پوشش سنتی برای بیمه گران عمر به این منظور است که بیمه گذاران و وارثان آنها را در برابر ریسک فوت طی مدت بیمه محافظت نماید. بنابراین افزایش امید به زندگی می تواند برای شرکت های بیمه سودمند باشد. در این حالت نرخ مرگ و میر در هر سنی کمتر است و تعداد کمتری از بیمه عمر مدت دار منجر به مطالبه شده و تعداد بیشتری از آنها تا سررسید باقی خواهند ماند. حال سؤالی در اینجا مطرح است، که آیا دریافت حق بیمه های اضافی در سال های فوق العاده سود سهام، می تواند عواید فوق العاده ای را که بیمه گر در زمان سررسیدها می پردازد، به طور کامل جبران نماید؟ این سؤالی است که بیمه گران از مدیریت دارایی خود می پرسند.

درباره این موضوع در متن توضیح داده شده است. پیش بینی می شود در قرن ۲۱ نیز بیمه عمر اهمیتی را که در قرن ۲۰ داشت، حفظ نماید. و صنعت بیمه عمر به سودآورترین صنعت در قرن ۲۱ تبدیل شود. [۸] بنابراین افزایش امید به زندگی موجب ارائه فرصت های بیشتری برای بیمه گران عمر می شود. با این وجود محصولات ارائه شده به صورتی متفاوت و پیچیده تر خواهند بود.

این یک واقعیت است که میزان نفوذ بیمه از طریق محاسبه سطح حق بیمه های آن به GDP باعث ایجاد منحنی S [۹] می گردد. به تجربه ثابت شده است که میزان تقاضای بیمه دارای رشد سریع تر نسبت به GDP بوده و این رشد تا حد نزدیک به اشباع می رسد.

تعیین این سطح اشباع در مورد بیمه عمر کار دشواری است. اما در کشورهایی که سیستم های امنیتی اجتماعی توسعه یافته ای دارند، میزان آن کمتر از کشورهای فاقد این سیستم ها است. اغلب کشورهای منطقه دارای نرخ نفوذ بیمه عمر بین یک تا چهار درصد می باشند. اکثر آسیایی ها حق بیمه عمر بیشتری نسبت به متوسط جهانی می پردازند. [۱۰] البته این به معنی پوشش بیمه فوق العاده تری نیست.

در بخش های بزرگی از آسیا بیمه عمر خصوصی رکن اصلی تدارک دهنده میزان سن فردی است و این امر نشان دهنده شخصیت محتاطگر و

غیرشخصی سیستم سپرده های قراردادی تحت حمایت مالی می باشند. تجارت بیمه عمر در آسیا دارای زمینه وسیعی برای گسترش است. سیستم های بازنشستگی در خیزش جهانی اخیر اصلاح می شوند و سیستم پرداخت به روش PAYG به تدریج نابود می گردد و سایر بازارها احتمالاً در جهت رقابت همراه با افزایش منحنی S در آسیا خواهند بود. نیروی دیگری که تقاضای بیمه عمر را در آسیا بالا می برد، نسبت فوق العاده زیاد سپرده ها در این منطقه است. در بسیاری از کشورها بازارهای سرمایه به اندازه کافی برای جذب چنین سپرده های بزرگی توسعه نیافته اند. این امر موجب محدود شدن وسعت و عمق مجاری سرمایه می شود.

در چنین محیطی بیمه نامه های عمر، امید بخش ترین و مطمئن ترین راه سرمایه گذاری به نظر می رسند.

قیمت گذاری بیمه عمر

قیمت گذاری بیمه عمر به چندین عامل بستگی دارد. بارزترین این عوامل مربوط به مرگ و میر است. شرکت های بیمه عمر به طور سنتی و کارشناسانه باور دارند که با دقت بسیار زیاد زمان مرگ بیمه گذاران را می توانند پیش بینی نمایند. محاسبات ریاضی ساده نشان می دهد که افزایش امید به زندگی موجب مشاهده افت در نرخ حق بیمه ها شده است. اگر شرکت بیمه ای در محاسبات مرگ و میر مرتکب اشتباهی شود، آنگاه زیان هایی را در این زمینه

تجربه خواهد نمود. با این وجود بیمه گر در قیمت گذاری سایر حقایق را نیز محاسبه می نماید، به ویژه بازده حق بیمه را تا زمان سررسید بیمه نامه یا فوت بیمه گذار. اگر بیمه گر در تطبیق دادن ریسک دارایی ها با بدهی ها درست عمل نکند، نتایج فاجعه ای به بار می آید. حتی ضروری تر از این مسئله مدیریت مناسب ریسک در تغییر ساختار جمعیتی مربوط به بازار بیمه است. افزایش امید به زندگی موجب افزایش دوره پرداخت حق بیمه شده و از این رو عسولید بیمه گر نیز افزایش می یابد. با این وجود رقابت شدید در بازار ناشی از آزادسازی کنترل ارزی بر سرمایه (که اجازه جابه جایی آزاد سرمایه ها را به خارج از مرزهای ملی می دهد) برداشتن گام های بلند و سریع در فن آوری اطلاعات؛ به بیمه گذاران دانش و قدرت چانه زنی بهتری داده است تا بیمه هایی که ارزش پولی بهتری به آنها پیشنهاد می کند را انتخاب نمایند. این کار باعث ایجاد طبقه جدیدی از مشتریان فرهیخته شده که رضایت آنها بستگی به محصولات مالی جدید و طراحی شده دارد. یک بازار پویا موجب رقابت شدید می گردد و این رقابت می تواند قلمرو درک محدود بیمه گران تک انحصارگر و چند انحصارگر را از میان ببرد.

البته این طور نیست که همه محصولات بیمه عمر شامل پرداخت حق بیمه، برای یک مدت معین باشند و فقط هنگام فوت یا سررسید از آنها بهره مند شوند. یک نمونه از چنین محصولاتی مربوط

به مستمري های سالانه می شود و این برعکس یک بیمه سنتی عمر است. در این حالت حق بیمه یکبار پرداخت می شود و لی سود آن برای مدت نامعینی پرداخت می گردد. واضح است که افزایش امید به زندگی برای بیمه گری که مستمري می فروشد، خبر بدی محسوب می شود. به طور معکوس، افزایش امید به زندگی خبر بهتری برای فروشنده مستمري ها است. البته اینها استنتاج های ریاضی هستند و لزوما تشکیل دهنده تاثیر اصلی که تغییر جمعیت می تواند بر روی فرصت ها و تهدیدات بیمه عمر داشته باشد را ندارند. اولاً قدرت محاسباتی ریاضیات که فرضیات خود را بر زمان بندی ۳۰ ساله جریان نقدینگی قرار داده است، ناچار است که به اشتباهاتی دچار شود تا بتواند تاثیر مناسبی بر ارزش فعلی داشته باشد.

دوم اینکه ممکن است افراد تجزیه و تحلیل گر در شرح جزئیات کار مرتکب اشتباه شوند. قبلاً ذکر شد که افزایش امید زندگی فرصت های بیشتری برای بیمه گران ایجاد می کند. در برخی کشورهای در حال توسعه (اگر چه این مسئله می تواند در مورد بعضی کشورهای آمریکای لاتین کاربرد بیشتری از کشورهای در حال توسعه آسیایی داشته باشد) افزایش امید به زندگی در بخش های مختلف، نامتقارن بوده است.

در کشورهای در حال توسعه به طور کلی بیمه عمر تعالیل به حفظ آنهایی دارد که ثروتمندتر بوده و دارای امید زندگی بالاتر از متوسط بوده اند. ممکن

است با افزایش امید به زندگی بیشتر کشش تقاضا برای بیمه گران به دلیل اشباع بازار، به طورجدی افزایش نیابد.

برای بیمه گران مشکل است تا در چنین شرایطی بتوانند سهم بازار خود را در مورد محصولات بیمه سنتی افزایش دهند. این امر نیاز به بیمه گران بازار شناسی دارد که محصولاتی ارائه دهد که برای این دسته از مشتریان جذابیت داشته باشد. از این موضوع در نظریه اقتصادی به عنوان تناقض کیفی، یاد می شود. [۱۱] به عبارت دیگر این امکان وجود دارد تا امید زندگی به صورت آشکارا و دائم از طریق بهبود در وضعیت بهداشتی یا کنترل زادوولد افزایش یابد. این امر می تواند امید به زندگی قسمتی از جمعیت را که قبلاً به بیمه دسترسی نداشته اند بالا ببرد. در چنین موردی بیمه گران ناچارند بر بخش های پایین تری از بازار تمرکز کنند تا از این طریق بتوانند سهم بازار را به عنوان وسیله ای جهت سود آوری بیشتر افزایش دهند.

توسعه محصول جدید

در سال ۱۹۹۰ برآورد شده است که ۵ تا ۱۰ درصد جمعیت کشورهای در حال توسعه مرکز مطالعات استرالیا بالای ۶۰ سال سن دارند و انتظار می رود تا سال ۲۰۳۰، ۱۵ تا ۲۰ درصد جمعیت از مرز ۶۰ سال فراتر برود. در جهان توسعه یافته، در حال حاضر ۱۵ تا ۲۰ درصد جمعیت تقریباً بالای ۶۰ سال هستند که احتمالاً این نسبت تا سال ۲۰۳۰

بین ۲۵ تا ۳۵ درصد افزایش می یابد. [۱۲]

همچنین انتظار می رود که نیاز این جمعیت پیر برای پوشش بیمه سنتی عمر کاهش یابد. زیرا آنها احتمالاً تا زمان پیری، وام های رهنی خود را در طی طول عمرشان بازپرداخت نموده اند. بنابراین نیاز وارثان آنها برای به ارث بردن بدهی های رهنی کاهش می یابد همچنین پیر شدن جمعیت می تواند نرخ سپرده ها را کاهش دهد. به این ترتیب شرکت های بیمه نیازمند مدیریت بهتر سرمایه گذاری هستند تا بتوانند به بیمه گذاران خود در مقابل حق بیمه های کمتر، بازده بیشتری ارائه کنند.

رونق بازار اوراق قرضه در دهه ۱۹۹۰ شاهد توسعه چندین محصول سپرده پایدار بود که مستقیماً در دسترس بازار اوراق قرضه و سهام قرار می گرفت. محبوبیت این بازار به دلیل عواملی مانند بازده بهتر در طی مدتی کوتاه تر، نیاز کمتر به پوشش ریسک، نیاز به تجمع بیشتر و هزینه های کمتر در فروش به همراه پیشرفت فن آوری اطلاعات بود. مهم تر از همه اینکه چنین محصولاتی برای افراد سرمایه گذار در طی دوران کهنسالی دارای نرخ بازده واقعی بالایی بود. هنگامی که در دهه ۱۹۹۰ تورم تحت کنترل قرار داشت این محصولات با بیمه های سنتی عمر در رقابت بودند.

پدید آمدن بیمه سهام از بیمه های به هم پیوسته واحد (یک محصول جدید) به صورت ترکیبی از بیمه نامه های عمر جهت تامین سرمایه و

سرمایه های سررسید بوده است. این بازار در کشورهای توسعه یافته بسیار تغییر کرده است. همچنین محصولات سنتی بیمه عمر از سوی محصولات جدید که با سرمایه های سررسید در اشتراک هستند، مورد تهدید قرار گرفته اند. جذابیت روزافزون بیمه های به هم پیوسته واحد در طی ۲۵ سال گذشته مستقیماً با کاهش مقرری ها مرتبط بوده است. عنصر ضروری برای توسعه محصولات سرمایه به هم پیوسته بستگی به حضور و توسعه بازار با ثبات اوراق بهادار دارد. این قضیه هنوز در بسیاری از کشورهای در حال توسعه به وجود نیامده است. از این نظر شرکت های بیمه مانند سرمایه های بازنشستگی دارای عوامل مهمی در تغییرات هستند. اما این تغییرات یکباره به وجود نخواهند آمد. این دلیل دیگری است که نشان می دهد چرا تازه واردهای این صنعت هنوز هم محصولات سنتی ارائه می دهند. آنها می توانند با شرکت های قدیمی در کشورهای در حال توسعه در زمینه خدمات و کارایی رقابت نمایند.

از اواسط دهه ۱۹۷۰ تا اواسط ۱۹۸۰، مقرری ها به خاطر تورم بالا مطلوبیت خود را از دست دادند. این وضع موجب شد سیاست های پولی محکمی در کشورهای توسعه یافته ایجاد شود طوری که در دهه ۱۹۸۰ نرخ بهره ها بالا رفت تا از این طریق ابزاری برای مهار تورم ایجاد شود. این پدیده در اصل موجب سودآوری برای شرکت های بیمه می شود. زیرا درآمد ثابت آنها به دلیل افزایش سریع نرخ بهره اسمی

بیشتر شد. کاهش نرخ بهره باعث کاهش درآمد شرکت های بیمه می شد زیرا آنها سعی داشتند تا با گرفتن تخفیف کمتر از بیمه گذاران، فشار را بر آنها تحمیل کنند. برخی از شرکت های بیمه نیز تلاش می کنند تا سود خود را از طریق محدود کردن نرخ بهره ها افزایش داده و گه گاهی با یک دام نقدینگی روبرو شوند. به ویژه اگر مشتریان کهنسال آنها بخواهند در ارزش واگذاری بیمه ها تخفیف ایجاد کنند. شرکت های بیمه هنگامی این روش را فرا گرفته اند که دارائی های واقعی و احتیاطی و نیز بدهی های جاری و سررسید را با هم مطابقت می دهند. افزایش رقابت ناشی از سایر حاملان سپرده های قراردادی موجب می شود که توانایی بیمه گران در تقسیم فشار حاصل از کمبود عواید بیمه های سنتی عمر با مشتریان کاهش یابد و این کاهش می تواند به صورت تجاری یا قراردادی باشد در کشورهای توسعه یافته دیده می شود که توسعه بیمه های به اصطلاح باز موجب می شود که انواع سنتی تر بیمه عمر ثابت را تحت شعاع خود قرار دهد بسیاری از تفسیرگران معتقدند اگر سرمایه گذاران در کشورهای کمتر توسعه یافته نیز دانایتر شوند و سطح ثروت آنها نیز بالاتر روند، آنگاه چنین شرایطی برای آنها قابل پیش بینی خواهد بود.

در یکی از کشورهای در حال توسعه آسیایی، نظام بسیار عملگرا و مدونی در مورد صنعت بیمه همسر دیده می شود و ظهور شرکت هایی که

محصولات را ارائه می دهند معمولا شبیه به محصولات بیمه عمر هستند ولی به صورت فنی تحت نظر کارگزار بیمه عمر قرار ندارند. برخلاف انتظار، شرکت های بیمه که ارائه دهنده، محصولات سنتی هستند، افزایش امید زندگی موجب افزایش دوره باروری جهت پرداخت سرمایه نشده است. بازار پویا همراه با رقابت زیاد توانسته است گزینه های بیشتری به بیمه گذاران ارائه دهد و این باعث کاهش حاشیه سودهای فوق عادی برای بیمه گران می شود گاهی این طور به نظر می رسد که دو عنصر بیمه عمر در مورد برخی محصولات از قلم می افتد: اینکه پرداخت ارزش سرمایه، هنگام فوت و قبل از موعد بیمه نامه صورت می گیرد و کارمزد نسبتا بالایی به فروشندگان پرداخت می شود. هنوز قاره آسیا شاهد محصولات بیمه ای بدون وجود واسطه ها و بر اساس خطوط اینترنتی نبوده است. البته این پدیده نمی تواند در آینده دور از انتظار باشد.

روند محصولات بیمه ممکن است در کشورهای در حال توسعه نیز در قالب زمان بسیار کوتاه تر تکرار شود. در این راه، آشنایی با محصولات موجود همراه با حفاظت قانونی کمتر برای ورودی های جدیدتر موجب می شود تا محصولات بیمه سنتی عمر بتوانند محبوبیت خود را نشان دهند. همچنین رشد سنتی بیمه عمر باعث افزایش تقاضای موسسه های اصلی برای فرصت های سرمایه گذاری می شود افزایش فشارها نیز می تواند موانع موجود بر سر راه

فعالیت های سرمایه گذاری جمعی را از بین ببرد. در حال حاضر هنوز چارچوب قانونی برای نظم و نظارت بر محصولات سرمایه گذاری جمعی در مرحله پیرایش خود است. در نتیجه کارهایی در دست اقدام است تا زیر ساخت نظارتی را پایدارتر سازد.

بیمه بهداشتی

به طور سنتی، محصولات بیمه بهداشتی (از قبیل بیمه درمانی) دارای قراردادهای جبران خسارت می باشند که به موجب آن شخص بیمه گذار می تواند مطالبات خود را برای هزینه های درمانی واقعی پس انداز کند. همراه با رشد اندازه و تنوع بازار چندین محصول حاشیه ای پدیدار شده اند که این محصولات به محصولات بیمه عمر بیشتر از قراردادهای جبران خسارت نزدیکند. مواردی که در زمره این حاشیه ها قرار دارند عبارتند از: (۱) بیمه حوادث (۲) بیمه از کارافتادگی دائمی (۳) پوشش امراض خطرناک و (۴) بیمه هزینه های تجدید ضمانت (GREP) به همراه پوشش طول عمر. همه این محصولات بیمه نامه هایی جهت تامین سرمایه در موارد (۱)، (۲) و (۳) برای پرداخت خسارت بیمه گذار (به جای وابستگان این شخص) در برابر از دست دادن احتمالی عواید آتی می باشند. محصول چهارم در این مورد ترکیبی از بیمه درمانی و بیمه عمر برای تامین سرمایه است. علت پیدایش این بیمه به خاطر افزایش میزان سن عمر در آسیا و نیاز به افزایش هزینه های درمانی در دوران کهنسالی مردم

است. این بیمه نامه به بیمه گذاران امکان می دهد تا در سال هائی که جوان تر و سالم تر هستند، اقدام به پرداخت نرخ حق بیمه اندکی نمایند. (هنگامی که هزینه مطالبات درمانی آنها مورد کارشناسی قرار گیرد و میزان آنها کمتر از حد انتظار باشد). این وضعیت مشابه حق بیمه های کمتر بیمه عمر برای بیمه گذاران جوان تر می باشد. بیمه های عمر بر طبق میزان مرگ و میر و بیمه های GREPS بر اساس میزان بیماریها قیمت گذاری می شوند. (یعنی با افزایش سن، میزان بیماری نیز افزایش می یابد). برخی بیمه گران جهت دادن انگیزه به بیمه گذاران خود وعده می دهند که اگر در یک سال به خصوصی هیچ گونه مطالبه ای از آنها تقاضا نکنند، آن گاه می توانند حق بیمه کمتری به بیمه گر بپردازند (شبهه بیمه اتوموبیل). این هم برای شرکت بیمه و هم برای بیمه گذار سودمند است و شرکت بیمه می تواند با ذخیره کردن پرداخت مطالبات، جریان نقدینگی خود را بهتر کند.

این امر موجب کمک به اقتصاد بیمه گذار در مقیاس بلند مدت می شود. به نظر شرکت بیمه، این کار باعث جمع شدن حق بیمه و سرمایه گذاری آن ها و افزایش ذخایر قابل توجهی در طی سال های مشارکت بیمه گذار می شود. گرفتن تصمیمات کارآمد سرمایه گذاری از سوی بیمه گران آنها را قادر می سازد تا مطالبات خود را در سال های بعد تامین کنند. در کشورهای در حال توسعه آسیا، پیر شدن

جمعیت همراه با کاهش تعهد دولت در مراقبت بهداشتی موجب شده است تا میزان جذابیت بیمه هزینه های تجربه ضمانت تقریباً در هر بازاری درحالت موجود باقی بماند.

نظم و نظارت

ناظران بیمه از آشفتگی اقتصادی در کشورهای مختلف نتیجه گرفته اند که توان پرداخت دیون و نیازمندی های سرمایه ای احتمالاً برای بیمه گران ضروری تر از نرخ های ثابت و شرایط آن است. بنابراین حرکت این صنعت در جهت افزایش توان پرداخت دیون و تمرکز بر روش نظارتی (تسهیم کردن استانداردهای قدرت پرداخت دیون بر اساس ریسک) است. علاوه بر این به نظر می رسد کاهش تصدی گری می تواند قدرت رقابتی خود را نشان دهد. (بخش هایی مانند بخش مشتری، نوآوری محصولات، توزیع هزینه موثر و غیره) در طی دو سال گذشته برخی بازارهای بیمه در آسیا (بیشتر) بر روی سرمایه گذاران خارجی باز شده است. نیروی محرکه عظیمی پشت این روند وجود دارد که مربوط به فرآیند آزادسازی است که تحت حمایت سازمان تجارت جهانی (WTO) قرار دارد. تشکیل این سازمان در آخر دور مذاکرات تجاری چند جانبه (در کشور اروگوئه) انجام گرفت. توافق عمومی تجارت خدمات (GATS) بخش ضروری WTO است. پس از وقفه های مختلف مذاکرات GATS در دسامبر ۱۹۹۷ به نتیجه رسید و ۷۰ کشور جهان تعهداتی را بر اساس اصول

زیر پذیرفتند :

. نباید هیچ گونه تبعیضی بین سرمایه گذاران خارجی و داخلی وجود داشته باشد .
 . اصل حمایت ملی باید از هرگونه تبعیض میان اعضای مختلف WTO جلوگیری کند .

. گام هایی در جهت آزاد سازی و حذف محدودیت ها در زمینه مالکیت خارجی بیمه گران داخلی و حذف محدودیت های قانونی از حضور تجاری آنها (یعنی شعبه ها و شرکت های وابسته و دفاتر نمایندگی آنها) برداشته شود.

جدا از این موارد، برخی از کشورهایی که بسیار به سرمایه گذاری مجدد در زمینه صنعت بیمه در داخل کشورهای خود نیازمندند، اقدام به آزادسازی یک جانبه برخی موارد نموده اند تا از این طریق به جذب سرمایه خارجی بپردازند. از این نظر رکود اقتصادی آسیا موجب تسریع در آزادسازی بازار شده است. به طور همزمان، سازمان WTO نیز آزادسازی را تشویق می کند تا از این طریق رقابت را افزایش دهد. نظارت به طور روزافزون توسط اصول احتیاطی و کنترل قدرت مالی انجام می شود نه به وسیله محصول یا تعرفه ای که اساس آن بر نسخه های عمل گرایانه است.

نظارت احتیاطی بر بیمه عمر عبارت است از حفاظت بیمه گذار در برابر زیان های ناشی از عدم توانایی پرداخت دیون و یا اقدامات مجازی یا سوء استفاده از بازار توسط شرکت های بیمه. بنابراین

ناظران، کیفیت ناظران احتیاطی را افزایش داد. باید کارکرد نظارت را تا جای ممکن از مداخله سیاسی مصون داشت. همچنین یک سیستم پیشرفته نظارت احتیاطی ممکن است سازوکار قرارداد اختلاف ها را طوری تنظیم کند که توافق با آن بدون ارجاع به دادگاه انجام شود. در تجزیه نهایی این تحلیل ها هدف نظارت احتیاطی بیمه این است که تعادلی میان اهداف بیمه عمومی در مراقبت از مؤسسه های مالی قوی و محافظت عمومی و نیز رقابت ها ایجاد نماید. لازم است در صنعت بیمه و بخش مالی آن اعتماد عمومی کسب شود. چنانچه مشتری های آموزش دیده تر، با کفایت تر و متقاضی تری در بازار حضور یابند، آنگاه معیارهای نظارت احتیاطی در محصولات بیمه نیز قوی تر خواهند شد.

نتیجه

گفته می شود که در زندگی هیچ چیز حتمی تر از پیر شدن و در نهایت فرارسیدن مرگ نیست. در اینجا نیازی به تلاش مجدد جهت معرفی متافیزیک نیست. با این وجود سیاستهای منطقی در نوآوری، نظارت، مدیریت و تنظیم بیمه عمر و سایر محصولات سپرده های قراردادی وابسته به آن می توانند در نظارت بهتر بر عواقب دو موضوع ثابت و تغییر ناپذیر مذکور در بالا کمک نمایند. نکته جالب توجه این است که تغییر روند جمعیتی در آسیا موجب تغییر بازارهای سنتی در محصولات بیمه عمر می شود و این امر باعث فرسایش برخی از نیازهای

چنین نظارتی تمرکز خود را متوجه کیفیت مدیریت در شرکت بیمه و نقش تجاری آن می نماید و به معیارهای شفافیت و هدایت سود آن توجه دارد. در میان ترکیب روبه رشد سریع در بخش مالی، مدیریت دقیق سود می تواند از طریق خود تنظیمی بهتر تسهیل شود تا نظارت خارجی را تکمیل کند. در فرآیند تجزیه و تحلیل ریسک یک بیمه گر، نقش ناظر محتاط شبیه به نقش یک مشاور سرمایه گذاری است و شامل استفاده مناسب از فن آوری اطلاعات جهت تحلیل روند هایی است که به کمک حجم زیاد اطلاعات صورت می گیرد. همچنین نظارت احتیاطی و موثر نیاز به هماهنگی نزدیک با کارشناسان و حسابرسان ورزیده دارد، همچنان که معیارهای حسابداری نیز برای بیمه گر لازم می باشند. معیاری که در ارزیابی سلامتی یک بیمه گر مهم است، ذخایر ارزیابی شده در کنار بدهی هاست.

در بررسی ریسک اغلب لازم است شخص ناظر به ارزیابی دارائی های بیمه گر در ترازنامه پردازد (شبیه به ایجاد کمیته بازرسی در نظارت بانکی مربوط به بانک ها). این عمل می تواند کیفیت دارائی های قابل تحقق بیمه گر را برای تامین بدهی های مورد مطالبه مشخص نماید. در این مورد برای اندازه گیری توانایی یک شرکت جهت تامین بدهی های فعلی و احتمالی آن می توان از آزمون کفایت سرمایه پویا [۱۳] استفاده کرد که ابزار مناسبی برای این کار می باشد. می توان با آموزش بسیار دقیق

اساسی در این بازارها می گردد. همچنین این روندها بازارهای جدیدی برای سرمایه گذاران هوشیار ایجاد می نماید که ممکن است قبلا به محصولات سنتی بیمه عمر دسترسی نداشته زیرا بیمه نامه های پیوسته و سایر محصولات پیوندی که در مورد آنها در این مقاله بحث شد، در این دسته قرار می گیرند. بنابراین تعجب آور نیست که بیمه گران عمر در پی نوآوری در محصولات خود به مفهوم وسیع تری از همگرایی خدمات مالی هستند و باید شاهد فرصت ها و یا تهدیدهایی باشند که در جامعه جدید در حال شکل گیری است.

در آینده احتمالا شاهد وقوع بازنشستگی در هفتاد سالگی خواهیم بود به طوری که بازنشستگان در این سن از دانش بیشتری در مورد بازارهای کارآمد برخوردار بوده و دارایی مالی آنها نیز فراوان تر خواهد بود که این دارایی ها نیازمند مدیریت کارآمد می باشند. بیمه گران عمر می خواهند دارایی های بیمه گذاران خود را در طی سال های کاری بالا ببرند و هم اینکه این دارایی ها را به طور محتاطانه در دوران بازنشستگی بیمه گذاران مدیریت نمایند.

این بیمه گران معمولا از سوی منابع غیر منتظره با رقابت مواجه می شوند. از این رو باید قادر باشند تا فقط از طریق واسطه گری کارآمد با این منابع رقابت کنند و این کار مستلزم رقابت و نوآوری بهتری است.

موضوع اصلی سمیناری که در نوامبر سال گذشته در مرکز مطالعات APEC و در کشور استرالیا برگزار شد، عبارت بود از نظارت احتیاطی بر همه محصولات مربوط به سپرده های قراردادی که بر اساس ماهیت کلی آنها صورت می گرفت. همچنین روند تغییرات جمعیتی در آسیا تصریح می کند که افزایش نظم و نظارت احتیاطی و مشابه با محصولات سپرده های قراردادی نیاز است. بنابراین این سمینار ادامه منطقی سمیناری است که در نوامبر گذشته برگزار شد لازم است از مرکز مطالعات در کشور استرالیا به خاطر توجه به این بخش ویژه تشکر شود.

توضیحات:

۱- در حالی که امید زندگی در قسمتهای جنوب، جنوب شرقی و شمال شرقی آسیا افزایش یافته است اما در جمهوری های شوروی سابق در آسیای میانه و قفقاز پس از فروپاشی شوروی (USSR) کاهش یافته است. این شرایط به دلیل همراه داشتن تورم حاد در اوایل دهه ۱۹۹۰ تأثیر نامطلوبی بر بیمه عمر و مشنری های آن گذاشت.

۲- معمولا بیمه غیرعمر شامل مولداری مانند بیمه آتش سوزی، سرقت، بیمه دریایی می شود. بیمه بهداشتی به صورت یک حوزه حاشیه ای بوده و بعدا در ادامه همین مقاله به صورت جداگانه در مورد آن بحث خواهد شد.

۳- منبع: دیوید استنتون و پتر وایت. سیستم حقوق بازنشستگی و بیمه نامه در اقتصاد APEC

۴- منبع: آسیا و یک ۱۹ نوامبر ۱۹۹۹

۵- با این وجود هیچ گونه مدرک تجربی نیست که نشان دهد کاهش *GDP* کشورهای آسیایی به خاطر بحران اقتصادی سال ۱۹۹۷ موجب کاهش امید زندگی شده باشد. اما این موضوع در مورد امید زندگی کشورهای *FSU* پس از فروپاشی شوروی سابق برعکس بوده است.

۶- این برآورد در کشور بریتانیا معکوس بوده است طوری که ۹ درصد از دستمزد جاری و درآمدهای حقوقی وارد سود سهام گشته و به سمت روش پرداخت به معضن بازنشستگی می رود.

۷- مدرک تجربی در این مورد وجود دارد که بیان می کند شرکت های ناپلند و اندونزی در طی بحران اقتصادی آسیا دچار کاهش تجارت نوین و افزایش فسخ بیمه نامه ها شده اند. این اثرات زیانبار نه تنها به علت مضیقه اقتصادی بلکه به علت کاهش اعتماد نسبت به ثبات مالی بیمه گران عمر بود. هر دو عامل موجب بروز مشکلات جدی نقدینگی برای شرکت های بیمه عمر در آسیا گردید.

۸- پیتر - اف دراکر، اقتصاد دان خدمات مالی، ۱۹ نوامبر ۱۹۹۹

۹- منحنی *S* ارتباط بین توسعه اقتصادی (به صورت سالانه *GDP* ارائه شده است) و توسعه بازار بیمه (بر اساس میزان نفوذ بیمه مانند سهم سود بیمه *GDP*).

۱۰- ۲۸ درصد ناخالص جهانی حق بیمه عمر در آسیا.

۱۱- نظریه متعارف می گوید که تقاضا برای کالا و خدمات

خاصی زمانی افزایش می یابد که درآمد قابل تصرف مشتری افزایش یابد با این وجود تقاضا برای دسته مخصوصی از کالاها (مانند کالا و خدمات ارزانتر) هنگامی که درآمد زیاد شده است کاهش یافته. زیرا مصرف کننده می خواهد کالاهای گرانتز خریداری کند. این بحث توسط اقتصاد دانی بنام رابرت جیفن مطرح شده و به نام او خوانده می شود.

۱۲- منبع: دیوید استنتون و پیتر وایت فورد، مارس ۱۹۹۸.

سیستم های بازنشستگی و بیمه در اقتصاد کشورهای عضو

APEC

۱۳- محاسبه *Deat* در مورد سرمایه یک شرکت به علاوه

ذخیره واقعی جهت تامین بدهیهایش می باشد.

ولگان کلیدی: امید به زندگی، مجموع ارزش تنزیل فعلی،

پیش بینی ارزش آتی حق بیمه عمر، کاهش ذخیره

منبع:

Presenation by : R. Narasim ham , Financial

Analyst , Asian Development Bank

رتبه بندی از نظر تورم CPI	امید به زندگی
هنگ کنگ	۷۹
ماکائو	۷۶
عربستان سعودی	۷۰
کنیا	۵۹
چین	۷۱
تایلند	۶۹
نیوزیلند	۷۷
ژاپن	۸۰
تایوان	۷۵
فرانسه	۷۸
آلمان	۷۶
بریتانیا	۷۷
سنگاپور	۷۷
کره جنوبی	۷۲
سوئیس	۷۸
ویتنام	۶۸
اندونزی	۶۵
استرالیا	۷۸
فیجی	۷۳
آفریقای جنوبی	۶۵
برونئی	۷۶
ایتالیا	۷۸
مالزی	۷۲

کانادا	۷۹
ایالات متحده آمریکا	۷۷
مالدیو	۶۷
کامبوج	۵۳
مصر	۶۵
هند	۶۲
سری لانکا	۷۳
پاکستان	۶۳
مغولستان	۶۵
برزیل	۶۸
فیلیپین	۶۷
بنگلادش	۵۸
بنال	۵۷
نیجریه	۵۳
بوتان	۶۱
افغانستان	۴۵
گینه نوپاپوا	۵۷
مکزیک	۷۴
ایران	۷۰
میانمار	۶۰
ترکیه	۶۸
روسیه	۶۸
لائوس	۵۳

میزان حق بیمه ها و میزان نفوذ بیمه ۱۹۹۷
(براساس دلار آمریکا)

کشور	میزان نفوذ بیمه		ناخالص حق بیمه مستقیم	
	زندگی	غیر زندگی	زندگی	غیرزندگی
چین	۸۲	۵۴	۷/۵۵۷	۵/۸۷۲
هنگ کنگ	۲/۴۳	۱/۱۲	۴/۲۰۲	۱/۹۴۵
هند	۱/۳۹	۰/۵۶	۵/۱۶۱	۲/۰۷۴
اندونزی	۰/۵۸	۰/۵۵	۱/۲۴۸	۱/۳۸۴
ژاپن	۹/۴۲	۲/۴۵	۳۸۹/۳	۱۰۱/۲۷۷
مالزی	۲/۱۸	۲/۱۹	۲/۱۴۶	۲/۱۶۲
فیلیپین	۰/۷۱	۰/۸۰	۵۸۸	۶۷۰
سنگاپور	۳/۸۳	۱/۳۱	۳/۶۹۹	۱/۲۶۵
کره جنوبی	۱۱/۶۳	۳/۷۹	۴۲/۷۳۸	۶۷۰
تایوان	۴/۴۰	۱/۶۹	۱۲/۴۶۸	۱/۲۶۵
تایلند	۱/۲۲	۱/۲۲	۱/۵۸۷	۱۳/۹۳۵
ویتنام	۰	۰/۴۶		۱۱۶